

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
БУИНСКИЙ
МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН
СОВЕТ
АДАВ-ТУЛУМБАЕВСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БУА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
АДАВ-ТОЛЫМБАЙ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

КАРАР

«27» июль 2017 ел.

№ 1-32

«Татарстан Республикасы Буа муниципаль
районының Адав-Толымбай авыл жирлеге советы
депутаты статусы турында нигезләмә хакында»

Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Адав-Толымбай авыл жирлеге Советы Регламент нигезендә карар кабул итте:

1. «Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Адав-Толымбай авыл жирлеге депутаты статусы турында» нигезләмәне расларга.
2. Элеге каарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълуматының рәсми порталында түбәндәгә адрес буенча бастырырга: <http://pravo.tatarstan.ru/hem> Буа муниципаль районының рәсми сайтында Адав-Толымбай авыл жирлеге бүлегендә урнаштырырга.

Буа муниципаль районының Адав-Толымбай авыл
жирлеге башлыгы

А.Ф. Хөсниева

Буа муниципаль районы Адав-Толымбай
авыл жирлеге Советының
2017 елның 27 июлендәгө
1-32 номерлы карарына
кушымта

Татарстан Республикасы Буа муниципаль районның Адав-Толымбай авыл жирлеге советы депутаты статусы турында нигезләмә

Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Буа муниципаль районның Адав-Толымбай авыл жирлеге Советы депутатының (алга таба - депутат) хокукларын һәм бурычларын билгели, үз вәкаләтләрен башкарганда төп хокукый һәм социаль гарантияләрне күздә тота.

І Бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Буа муниципаль районның Адав-Толымбай авыл жирлеге Советы депутаты

Татарстан Республикасы Сайлау кодексы нигезендә сайланган, Буа муниципаль районның Адав-Толымбай жирлеге Советында (алга таба - Совет) Татарстан Республикасы Конституциясендә, Федераль законда, Татарстан Республикасы законнарында һәм әлеге Нигезләмәдә каралган закон чыгару һәм башка вәкаләтләрне гамәлгә ашырырга вәкаләтле халык вәкиле депутат булып тора.

2 статья. Депутатның вәкаләтләре чоры

Депутатның вәкаләтләре чоры аны Совет депутаты итеп сайлаган көннән башлана һәм, әлеге Нигезләмәнен 3 статьясында каралган очраклардан тыш, яңа чакырылыш Советы эшли башлаган көннән тәмамлана.

3 статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутатның вәкаләтләре түбәндәге очракларда вакытыннан алда туктатыла:

1) үлеме сәбәпле;

2) үз теләгә белән китү;

3) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип танылса;

4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылса яисә вафат дип иғълан ителсә;

5) ана карата судның гаепләү карары законлы көченә керсә;

6) дайми яшәү урынына Россия Федерациясе чикләреннән чыгу;

7) Россия Федерациясе гражданлыгын йә чит ил гражданлыгын туктату - аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга, чит ил гражданлыгы (ярдәмгә алу) яисә чит ил гражданы яисә чит ил гражданы территориясендә дайми яшәү хокуқын раслаучы башка документ булырга хокуклы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга, чит ил гражданы яисә чит ил гражданы яисә Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы булган чит ил гражданы яисә чит ил гражданының дайми яшәү хокуқын раслаучы башка документ булырга, әгәр Россия Федерациясенең халыкара килешүендә башкасы каралмаган булса;»

8) сайлаучылар тарафыннан чакыртып алу;

- 9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;
- 10) хәрби хезмәткә чакыру яисә аны алыштыра торган альтернатив граждан хезмәтенә юллама;
- 11) Федераль законнарда билгеләнгән башка очракларда;
- 12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы, «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы, 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы «Дәүләт Вазыйфаларын биләүче затлар һәм аларның көрәннәрән башка затлар чыгымнарының туры килүен тикшереп тору турында» 2012 елның 3 декабрендәге N 230-ФЗ номерлы, «Аерым категориядәге затларга Россия Федерациисе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (көрәннәр) ачуны һәм счетлары (көрәннәре) булуны, акчалар һәм қыйммәтле әйберләр саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында» 2013 елның 7 маендағы 79-ФЗ номерлы Федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәмәү.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 1-7, 10 һәм 11 пунктларында күрсәтелгән очракларда депутат вәкаләтләрен туктату турындагы каар депутат вәкаләтләрен туктату көне билгеләнә торган Совет тарафыннан кабул ителе.

3. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 8 пунктында караплан очракта депутатның вәкаләтләре чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтижәләре рәсми басылып чыккан көннән туктатыла.

4. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 9 пунктында караплан очракта депутат вәкаләтләре Совет вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган көннән туктатыла.

4 статья. Депутатның дәлилләре һәм күкрәк билгеләре

1. Депутатка аның шәхесен һәм депутаты вәкаләтләрен раслый торган төп документы булган таныклық, шулай ук ул файдалана һәм үз вәкаләтләре чоры дәвамында қулланыла торган күкрәк тамгасы бар.

2. Депутатның таныклығы Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнарына, жирле үзидарә органнарына тоткарлыксыз йөрү хокукуны бирә торган документ булып тора, шулай ук, милек рәвшешләренә бәйсез рәвшештә, жирле бюджет акчалары исәбеннән тулысынча яисә өлешчә финанслана торган йә салымнар һәм мәжбүри түләүләр түләү буенча ташламаларга ия, йә жирле үзидарә органнарын гамәлгә куючылар сыйфатында ия булган оешмаларга тоткарлыксыз йөрү хокукуны бирә.

5 статья. Депутат тарафыннан үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру шартлары

1. Депутат депутат эшчәнлеген аерым нигездә алыш бара, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт бурычларын үтәгән килеш берләштерә, Устав тарафыннан билгеләнгән очраклардан тыш.

2. Советта вазыйфасы буенча һөнәри дайми нигездә эшләүче депутатлар Совет Регламентында билгеләнгән тәртиптә үзләренең язма гаризалары нигезендә Совет тарафыннан сайланы.

6 статья. Депутатның эшчәнлек формалары

1. Депутатның эшчәнлек рәвшешләре түбәндәгеләр:

- а) Совет утырышларында катнашу;
- б) Совет комиссияләре эшендә катнашу;
- в) парламент тыңлауларында катнашу;

- г) Совет каарлары проектларын керту;
- д) депутат запросын керту;
- е) дәүләт хакимиите органнарына, жирле үзидарә органнарына, ижтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфай затларына тәкъдимнәр керту;
- ж) дәүләт хакимиите органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларына, оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә оешмалар житәкчеләренә, муниципаль берәмлекнең карамагындагы мәсьәләләргә караган ижтимагый берләшмәләргә мөрәжәгать;
- з) тиешле вазыйфай затларга гражданнар хокукларын ачыкландыруның бозуны кичекмәстән ачыклау чараларын құруне таләп итеп мөрәжәгать итү;
- и) үзе вәкиле булган сайлаучылар - округ халкы белән эш;
- к) депутат берләшмәләре - фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;
- л) жирле референдумнарны, гавами тыңлауларны, жыелышларны, конференцияләрне һәм гражданнарның сораштыруларын оештыруды һәм уздыруды катнашу;
- м) территориаль ижтимагый үзидарәне оештыруды катнашу.

2. Депутатның эшчәнлеге шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә, Татарстан Республикасының башка законнарында һәм Совет турында нигезләмәдә каралган башка рәвешләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

7 статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәте

- 1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятиеләр, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.
- 2. Депутат сайлаучылар мөрәжәгатен карый, гражданнарны кабул итә, тиешле дәүләт хакимиите органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук аена кимендә бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.
- 3. Депутат сайлаучыларга алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакүләм мәгълүмат чаралары аша үз эшчәнлеге турында мәгълүмат бирә.
- 4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатыләрен тәэмин итү чараларын қүрә:
  - алардан кергән тәкъдимнәрне, шикаятыләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә аларда булган мәсьәләләрне дөрес хәл итүгә булыша;
  - гражданнарны кабул итә;
  - ижтимагый фикерне өйрәнә һәм кирәк була калса, тиешле дәүләт хакимиите органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

8 статья.

Депутат этикасы кагыйдәләрен депутат буларак үтәү

- 1. Депутат депутат этикасы кагыйдәләрен үтәргә тиеш:
- 1) Советта билгеләнгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә;
- 2) депутат эшчәнлегенә бәйле булмаган максатларда конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат вазыйфаларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа мәгълүм булган белешмәләрне фаш итмәскә һәм файдаланмаска;
- 3) шәхсән яисә аның якын туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфай затлар, муниципаль хезмәткәрләр

һәм гражданнар эшчәнлегенә йогынты ясау өчен депутат статусыннан файдаланмау;

4) депутат бурычларын объектив башкаруда шик тудырырлык үз-үзеңне тотыштан тыелырга, шулай ук аның аbruена яисә Совет аbruена зыян китерергә сәләтле конфликтлы хәлләрдән качарга;

5) вазыйфаи бурычларны үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтyna китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси қызыксынуы барлыкка килгәндә, муниципаль норматив хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә хәбәр итәргә, шулай ук мондый конфликтны булдырмау яисә жайга салу чарапарын курергә тиеш.

2. Депутат этикасы бозылган очракта депутат үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә Совет күшүү буенча тиешле комиссия тарафыннан карала.

II Бүлек. Депутат эшчәнлеге гарантияләре

9 статья. Депутатның Совет, Совет комиссияләре эшендә катнашуы

1. Депутат Совет карый торган барлык мәсьәләләр буенча, шулай ук комиссия әгъзасы булган барлык мәсьәләләр буенча хәлиткеч тавыш хокукуна ия.

2. Депутат Совет утырышларында, ана Татарстан Республикасы Конституциясе, федераль закон, Татарстан Республикасы законнары, әлеге Нигезләмә һәм Совет Регламенты нигезендә бирелгән хокукларны гамәлгә ашыра.

3. Депутат Совет утырышларында, аның әгъзасы булган комиссия утырышларында Совет Регламентында билгеләнгән тәртиптә шәхсән катнаша. Күрсәтелгән утырышларда житди сәбәп аркасында катнашу мөмкинлеге булмаган очракта, депутат бу хакта алдан ук Совет рәисенә, комиссия рәисенә хәбәр итә.

4. Депутат үзе әгъзасы булмаган теләсә кайсы комиссиянең киңәш бирү тавышы хокукуна ия теләсә кайсы утырышында катнашырга хокуклы.

5. Депутатның системасыз катнашуы турындагы мәгълүмат сайлаучылар игътибарына житкерелә.

6. Депутат тубәндәгеләргә хокуклы:

1) комиссиядә һәм Советта вазыйфада сайланырга;

2) Совет тарафыннан төзелә торган органнар һәм кандидатуралар төзу мәсьәләләре буенча Совет тарафыннан сайланана яисә билгеләнә торган вазыйфаи затлар фикерен белдерергә;

3) Совет утырышында карау өчен мәсьәләләр тәкъдим итәргә;

4) утырышларында карау өчен Советның хокукий актлары проектларын кертергә;

5) көн тәртибе, карау тәртибе һәм тикшерелә торган мәсьәләләрнең асылы, карарлар проектларына һәм Советның башка актларына төзәтмәләр керту;

6) Совет утырышында теләсә кайсы органның яисә Совет карамагындагы вазыйфаи затның чираттан тыш хисабын яисә мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

7) бәхәсләрдә катнашырга;

8) Совет утырышларында, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия гражданнарын мөрәҗәгатьләрен игълан иту.

7. Депутат федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, муниципаль берәмлек уставында, Совет Регламентында каралган башка хокукларны гамәлгә ашыра.

10 статья. Депутатның бурычлары

1. Депутат бурычлары:

1) үз эшчэнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарын, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, Татарстан Республикасы Буа муниципаль районның Адав-Толымбай авыл жирлеге Уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;

2) гражданныарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәэммин итәргә;

3) дайми рәвештә, айга кимендә бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итәргә;

4) оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә гражданныарның, оешмаларның, ижтимагый берләшмәләрнең, дәүләт хакимиите органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәҗәгатьләрен үз вакытында карага һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җавап бирергә;

5) очрашуларда турыдан-туры сайлаучылар алдында хисап тотарга, шулай ук үз эше турында массакүләм мәгълумат чаралары аша елына кимендә бер тапкыр хәбәр итәргә;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләрне үтәргә;

7) дәүләт серен һәм закон белән саклана торган башка серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә аңа мәгълүм булган гражданныарның шәхси тормышына, намусына һәм аbruена кагылышлы белешмәләрне фаш итмәскә;

8) ел саен хисап елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча үзенең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характеристагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларның керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характеристагы йөкләмәләре турында белешмәләрне ташырырга;

9) "Коррупциягә каршы тору турында" 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәргә.

11 статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләр

1. Депутат статусына бәйле чикләүләр Федераль законнар белән билгеләнә.

12 статья. Депутат запросы

1. Совет утырышларында депутат Буа муниципаль районның Адав-Толымбай авыл жирлеге башлыгына, жирле үзидарә органнары житәкчеләренә, Совет компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча һәм үзенең депутат эшчэнлеге мәсьәләләре буенча Совет тарафыннан төзелә яисә сайланы торган башка органнар житәкчеләренә запрос белән мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат запросы язма яисә телдән формада кертелә һәм рәислек итүче тарафыннан игълан ителә.

3. Депутат таләбе жибәрелгән орган яисә вазыйфаи зат аңа телдән җавап (Совет утырышында) яисә язма рәвештә аны алган көннән соң 15 көннән дә соңга калмыйча яисә Советта билгеләнгән башка срокта бирергә тиеш. Җавап депутат гарызnamәсе жибәрелгән орган житәкчесе яисә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

4. Сорая инициаторы гарызnamәде куелган мәсьәләләрне карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы. Аларны карау көне турында гарызnamә инициаторына алдан хәбәр ителергә тиеш, әмма тиешле орган утырышы көненә кадәр өч көннән дә

соңға калмыйча.

13 статья. Депутатның беренче чиратта вазыйфаи затлар тарафыннан кабул итүгэ хокукуы

Үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча депутат беренче чиратта жирле үзидарә органнарының, милек рәвешләренә бәйсез рәвештә оешмаларның житәкчеләренең һәм башка вазыйфаи затларының кабул итү хокукуна ия

14 статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукуы

1. Советның вазыйфаи затлары депутатның Совет Регламентында билгеләнгән тәртиптә депутатны Советка кергән документлар белән тәэмин итәләр.

2. Депутатның үз эшчәнлегенә бәйле мәсьәләләр буенча мөрәҗәгатендә дәүләт хакимије органнарына, жирле үзидарә органнарына, ижтимагый берләшмәләргә һәм оешмаларга күрсәтелгән органнарының, берләшмәләрнең һәм оешмаларның вазыйфаи затлары кичектергесез (ә өстәмә материаллар алырга кирәк булганда - мөрәҗәгать алынган көннән алып 30 көннән дә соңға калмыйча) шуши мөрәҗәгатькә жавап бирә һәм соратыла торган документларны яисә дәүләт сере булмаган белешмәләрне тапшыра.

3. Әгәр өстәмә тикшерү үткәрү яисә нинди дә булса өстәмә материалларны теркәү кирәк булса, әлеге статьяның 2 пунктында күрсәтелгән вазыйфаи затлар бу хакта үзләренә мөрәҗәгать иткән Совет депутатына хәбәр итәргә тиеш.

4. Депутат массакүләм мәгълүмат чарагында үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча чыгыш ясарга хокуклы.

15 статья. Имгәнү яки депутатның хезмәткә сәләтлелеген нык югалтуга китергән сәламәтлегенә башка зыян салган өчен компенсация.

Мөстәкүльлекне югалтуга китергән гариплек яисә сәламәтлеккә башка төрле зыян күргә бәйле рәвештә Совет депутатка акчалата компенсация түләү турында карар кабул итәргә хокуклы.